

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Tjeerd Bischoff
Titel	Het begin van alles
Jaar	2015
Uitvoering	De Toneelmakerij / Liesbeth Coltof

Copyright (C) 2015 by Tjeerd Bischoff

TJEERD BISCHOFF

HET BEGIN VAN ALLES

Personages

Sjon

Ron

Lena

1 wachten

Ron en Sjon op met een kist.

Ron ziet het publiek, gebaart met zijn hoofd.

ron Psst.

sjon Wat.

ron Daar.

sjon Waar.

ron Daar.

sjon Ze zitten te kijken.

Ze kijken naar ons Ron.

ron Dat zie ik Sjon.

sjon Hallo.

Wat nu?

ron Niets.

Aftekenen en wegwezen.

sjon We zijn nog niet klaar Ron.

Ze gaan af.

Ze komen met de volgende doos/kist op.

Ron kijkt rond.

ron Hallo.

Hebben jullie iemand gezien?

Van het theater bedoel ik.

Er moet even een handtekening worden gezet.
Dat we het zaakje hebben afgeleverd, zagezegd.

Niemand gezien?

Mooie boel.

sjon Wat moeten we nou?

ron Even wachten maar.

sjon Wachten...

Ze wachten.

sjon Zitten jullie ook te wachten?

Zij zitten ook te wachten Ron.

ron God schiep de dag

en de mens moet er doorheen.

sjon Het duurt wel lang zeg.

ron We zitten hier nog maar tien seconden.

sjon Tien seconden.

ron Hij kan dat niet, hè.

In de verhuishwagen ook,

als het licht op rood springt

slaan bij hem de vlammen uit.

Dan zit hij te zuchten

en dan begint hij zichzelf te krabben.

En dan zeg ik, wat heb je eraan man.

Het gaat heus niet vlugger

als jij je eigen loopt op te vreten.

sjon Een rood stoplicht is makkelijk.

Want je weet dat het op groen gaat.

Maar hier weet je niks.
Helemaal niks.
Is er wel iemand?
Weten ze dat we komen?
Voor hetzelfde geld
zitten we hier uren en uren
en gebeurt er helemaal niks.
Kun jij niet iets verzinnen Ron?

ron Wat.

sjon Iets dat de tijd wat sneller gaat.

ron Nee, dat kan ik niet Sjon.

Een seconde is een seconde.

En een uur is een uur.

sjon Maar dat het lijkt alsof hij sneller gaat,
omdat er iets gebeurt.

ron Ik kan een scheet laten.

sjon Nee, doe dat maar niet.

ron Dan niet.

Ron raapt folder op.

ron 'Het begin van alles.

Hoe is alles begonnen

en wat was er voor het begin?'

Welk begin?

Ron geeft folder aan Sjon.

sjon Het begin van alles.

ron Dat weet toch iedereen.

sjon Wat.

ron Hoe alles begonnen is.

Dat weten die kinderen allang.

sjon Oja?

ron Natuurlijk.

Dat krijgen ze op school.

Of hun vader vertelt het.

sjon Maar hoe dan.

Hoe is het dan begonnen?

ron Weet je dat niet?

sjon Natuurlijk wel.

Maar voor de kinderen.

ron Die kinderen weten dat al.

sjon Weet je dat zeker?

Misschien toch goed om even te vertellen Ron.

ron Het is in enen heel gek,

maar ik krijg zomaar het gevoel

dat jij het zelf niet weet Sjon.

sjon Ik niet?

ron Nee jij niet.

Weet jij zelf wel hoe de kosmos begonnen is?

sjon De kosmos.

ron Het heelal.

De kosmos.

Weet jij hoe de kosmos begonnen is?

sjon Ja hoor.

ron Hoe dan?

sjon Dat hoef ik niet zeggen.

ron Dat hoeft niet, maar ik vraag het je.

sjon Moeten we niet eens door Ron?

ron We wachten op een handtekening.

sjon Kan dat niet met de mail?

ron Draai er niet omheen:

hoe is de kosmos ontstaan?

En jullie mogen niet voorzeggen.

sjon Ik heb er geen zin in.

ron Waarom niet?

sjon Omdat ik er geen zin in heb.

ron Omdat je het niet weet.

sjon Omdat ik geen zin heb!

ron Omdat je het niet weet.

sjon Ik weet het wel!

ron Zeg het dan.

sjon Nee!

ron Rustig maar Sjon.

Sjon banjert door de ruimte.

ron *tot kinderen* Sjon weet niet zo veel,

het is een beste jongen,

Maar zijn hersens...

Laten we het zo zeggen, hij heeft ze wel,

maar hij weet niet zo goed

wat hij ermee aan moet.

Iets fout gegaan bij de geboorte.

Daarom is het zo goed dat hij als verhuizer onder mijn leiding zit.

Kan hij toch tot een soort van ontplooiing komen.

Sjon leest op kist.

Sjon 'Het begin van alles.

Niet opendoen.'

Waarom zetten ze dat op die kist?

Ron Dat is de eerste regel

van het verhuizers-regelement.

Nooit nooit, maar dan ook nooit kijken

in de bezittingen van de klant.

Sjon Ze hadden er ook een slot op kunnen zetten.

Ron Dat kan, maar dat hebben ze niet gedaan.

Sjon Waarom niet?

Ron Misschien een stukkie vertrouwen

naar de verhuizer toe.

Sjon Jaja.

2 iets uit niets

Sjon werpt een blik op Ron, opent voorzichtig een spleetje van een kist. Opent hem dan verder.

sjon leest weer op de kist Het begin van alles...

kijkt in de kist

Ron!

ron Wat doe je nou?!

Wat zeg ik nou?!

Artikel 1.

Daar komt gedonder van.

sjon Ik stootte tegen zo'n kist aan...

En eh... nouja die viel zo half

en de deksel ging open.

ron Jaja.

sjon Maar er zit niets in.

ron Laat es zien.

Weet je zeker dat je d'r niets uit hebt gehaald?

sjon Ja.

ron Waarom laten ze dat dan vervoeren?

Waarom laten ze ons kisten sjouwen

waar niets in zit?

Zijn ze gek geworden.

sjon Het begin van alles...

Niets...

Het begin van alles...

Niets...

Ron.

ron Wat.

sjon Ik word besprongen door gedachtes.

Alles... Niets...

Alles komt uit niets.

Snap je hem?

ron Wat ik niet snap is

dat je je goeie geld besteed

aan het vervoer van een kist met lucht.

sjon Maar dat kan niet.

ron Nee, dat kan zeker niet.

Het is een grof schandaal.

sjon Hoe kan er iets uit niets komen.

ron En wij onze rug maar breken.

sjon Hoe kan er iets uit niets komen Ron?

ron Wat?

sjon Hoe kan er iets uit niets komen?

ron Dat is doodsimpel.

Het is net als bij ons.

Het huis moet leeg zijn

voordat de spullen erin kunnen.

Je hebt een stukje lege ruimte nodig.

Anders kunnen de dozen er niet in.

sjon Maar waar komen die dozen vandaan?

ron Die komen van het vorige adres.

Dat zijn de vragen waar ieder verhuizer mee te maken heeft: waar komen we vandaan en waar gaan we naartoe.

sjon Ik voel me niet lekker Ron.

ron Dat is ook je eigen schuld, hè.

Als je artikel 1 overtreedt.

sjon Ik ben een beetje draaierig.

ron Doe maar even de ogen dicht dan.

Sjon is een beetje...

Hij heeft z'n eigen niet altijd in de hand.

Wat hij aan verstand tekort komt,

heeft hij aan gevoel teveel,

zal ik maar zeggen.

sjon Hoe kan dat nou...

Iets uit niets.

Er komt een briefje uit het grid vallen.

Ron raapt het op en leest

ron 'Begin maar alvast.'

Wat krijgen we nou?

Begin maar alvast.

Waarmee?

sjon Ik denk dat we iets moeten doen.

ron Wat dan?

sjon Iets voor de kinderen.

Die zitten al heel lang te wachten.
ron Maar wat voor de kinderen?
sjon Iets over het begin van alles.
ron Maar waarom wij Sjon?
sjon Dat weet ik niet.
ron Ik denk dat we zo maar eens moeten gaan.
Anders krijgen we op onze kop van Karin.
sjon Maar de handtekening.
Als we geen handtekening hebben dan krijgen we zeker op onze kop.
ron Dat is ook weer zo.
Wat moet je nou, hè.
sjon Ik heb een oom.
Die speelt toneel.
ron Mij niet gezien.
Ik spring nog liever van een toren.
sjon Maar hij is wel goed, mijn oom.
Hij is goed in het stille spel.
ron Stille spel?
sjon Dat is als je geen tekst hebt.
Je zegt niks en toch hè,
de mensen zien van alles aan je.
Wat gaat er wel niet om in die vent...
Dat denken ze dan.
Sjon doet het voor.
ron Wat is er Sjon?

Moet je naar de wc?
sjon Nee, ik doe een stukje stil spel.
ron Ik zou er maar mee ophouden,
Het ziet er niet gezond uit.
sjon Misschien moeten we beginnen
met stil spel.
ron Nee.
sjon Wat nee.
ron In den beginne was het woord Sjon.
Het woord.
sjon Welk woord.
ron Het eerste woord.
In het begin...
Nee.
In den beginne...
Dit is het eerste woord...
sjon Wat is het eerste woord.
ron Stil.
sjon Stil?
ron Niets.
Leegte.
Eerst was er leegte,
geen zuchtje, geen geluid.
Roerloos zwijgend was de wereld
en de ruimte des hemels was leeg.
Nog was er geen mens, geen dier, geen plant.

Vogels, vissen, schaaldieren, bomen,
grotten, ravijnen bestonden niet.

sjon Geen verhuishagens.

Geen Ron.

Geen Sjon.

ron Nee.

sjon Geen kinderen.

ron Geen kinderen.

Geen gras, geen woud.

Niets gaf geluid, niets bewoog,

niets verstoorde iets...

Eeuwen en eeuwen gingen voorbij.

Totdat...

iets begon te bewegen.

sjon Wat.

ron Het niets begon te bewegen.

sjon Dat kan niet.

ron Het broeide, het golfde...

Het groeide tot...

een verlangen...

sjon Wat voor verlangen?

ron ...

Ik weet het even niet meer Sjon.

Ik ben in enen heel moe.

3 het licht

sjon ...

Toen kwam de nacht.

ron De nacht?

sjon Een lange diepe nacht.

Een nacht dat je niet gezien wilt worden,
een nacht dat je elkaar vast wilt pakken...

Iets zat op zijn hurken...

en het was helemaal alleen...

ron Iets?

sjon Het werd wakker...

Het ademde.

Het leefde.

Maar wat was het?

Wie was het?

Het voelde met zijn vingers...

Het zat niet vastgegroeid
aan de dingen om hem heen.

Maar waar was het?

En hoe was het hier gekomen?

Langzaam en voorzichtig begon het te kruipen.

Leem...

Alles wat het voelde was levenloze leem.

Plotseling grijpt het in een lege ruimte.

Aaah.

Een afgrond.

Wat is deze grote zwarte duisternis?

Ik durf niet verder te gaan.

Ik neem een modderkluit

en gooi die in de afgrond

om te horen wanneer de kluit de bodem bereikt.

Niets.

Oei, wat is het donker en wat ben ik eenzaam.

Sjon kreunt.

ron Sjon?

Ron vindt een mussenpop.

En gaat met de mus naar Sjon.

ron Kijk eens wat hier komt?

sjon Wat is dat?

Wat is dat voor gefladder?

ron Tjilp tjilp.

Tjilp tjilp

sjon Een klein licht ding

strijkt neer op mijn hand.

Het heeft een snavel en vleugels.

En warme zachte veren over zijn hele lijfje

en kleine blote voeten.

ron Het is een mus Sjon.

sjon Ineens weet ik dat de mus er al was voordat ik bestond.
Nu krijg ik moed
omdat ik niet langer alleen ben.
Mus, waar zijn wij?
ron Wij zijn boven, in de lucht.
sjon Wil jij voor mij naar beneden vliegen?
En kijken wat daar is?
ron Doe dat zelf maar Sjon.
sjon Maar ik kan niet vliegen.
ron Dan moet je vleugels maken.
sjon Hoe dan?
ron Dat weet ik niet.
sjon Ik ook niet.
ron O...
sjon Ik duw in de modder.
ron Waarom?
sjon Geen flauw idee, ik doe het gewoon.
Ik duw in de modder.
En ineens... er groeit een boom uit de grond.
Een hele grote boom.
Ik breek de takken af en bind ze aan m'n armen.
Nu kan ik vliegen.
ron Met takken?
sjon Die takken zijn m'n vleugels.
Ik word een... raaf.
En we springen in de afgrond.

We springen de duisternis in.

Het wordt nu heel donker.

ron Hé wat krijgen we nou. Wat is dat.

Sjon, Sjon, waarom wordt het zo donker.

Ze vliegen in het donker. Ron beschijnt hem met een zaklantaarn.

sjon We duiken naar beneden,

we vliegen en vliegen

er komt geen einde aan...

Oh wat zwaar...

Oh ik val... mus help me.

ron Je moet je vleugels recht houden.

sjon Gelukkig, daar is land...

Eindelijk.

Nu wil ik licht.

Mus maak licht.

De mus komt naast me zitten

In zijn snaveltje heeft hij twee steentjes.

Een donker en een licht steentje.

Ik pak het lichte stukje en gooi het in de lucht.

Een, twee, drie: licht!

licht

sjon Oooohh...

Wat mooi.

ron Het is schitterend en stralend

en oogverblindend.

sjon En overal waar het licht komt
kun je nu kijken.

Uit een kist komt een meisje gekropen.

ron Sjon.

sjon Wat?

ron Daar.

sjon Dat lijkt wel een meisje Ron.

ron Dat is een meisje Sjon.

Hallo.

lena Hallo.

ron Waar kom jij vandaan?

lena Uit de kist.

Ron kijkt in de kist.

ron Hoe kom jij in die kist?

lena Erin komen is niet zo moeilijk,
maar eruit...

Waar ben ik eigenlijk.

ron Hier.

lena Waar is dat?

sjon Nou, hier.

ron Juist.

Beste kinderen, ik zie mij genoodzaakt de eerste regel van het verhuizersreglement te overtreden, omdat we hier te maken hebben met een noodsituatie. Het is namelijk ten strengste verboden om levende wezens in te pakken en mee te geven aan verhuizers.

Derhalve geeft mij dat het recht om artikel 1 van het verhuizersreglement te negeren en linea recta te verwijzen naar de prullenbak om onverwijld over te gaan tot het controleren van de dozen en de kisten om te kijken of daar in nog meer levende wezens zitten verstopt.

Als er klachten komen...

Of nee... zeg maar niets.

Als de baas komt, Karin, of de politie, mondje dicht.

4 de oerzee

Ron opent een aantal kisten en maakt ze leeg. Een bende.

ron Wat een bende.

Wat een klerezooi.

Waarom moeten wij dit in godsnaam vervoeren?

Hadden ze beter aan de vuilniswagen mee kunnen geven.

Dat verhuis je toch niet.

Dat flikker je toch in de vuilnisbak.

Ik ben er klaar mee.

Ga je mee Sjon?

lena Niet weggaan.

ron Waarom niet?

lena Jullie kunnen mij toch niet zo achterlaten.

De schepping is nog lang niet klaar.

ron Wat mij betreft mag je het zelf afmaken.

lena Maar dat kan ik toch niet alleen.

sjon Misschien kunnen we haar helpen Ron.

lena Ik heb ook ontzettende honger.

sjon Ik heb nog wel een krentenbolletje.

lena Lekker.

Ze kijken naar het etende meisje.

lena Goed. Er is een man van het licht,

dat is iets dat kan scheppen.

en er is een mus,

dat is een geheim met vleugels.

Dat klopt, dat klopt allebei.

Maar dan dalen die twee af naar de aarde.

Ik vraag mij dan af: waar komt die aarde ineens vandaan?

ron Dat kun je je van alles wel afvragen.

lena Dat is ook zo.

ron Alles komt van iets.

Je moet ergens beginnen.

lena Ja, maar waarom met de aarde.

ron Waar wil jij dan mee beginnen?

lena Dat weet ik niet,

maar in elk geval niet met de aarde.

Het is wel heel toevallig

dat net als die twee een plek nodig hebben

om te landen

dat dan de aarde tevoorschijn komt.

ron Er is wel meer toevallig.

Het is ook nogal toevallig

dat jij net uit die kist komt.

lena Nee, dat is niet toevallig.

ron O dat dan weer niet.

Vertel jij mij dan maar eens

wat er was voor de aarde.

lena Ik denk de oerzee.

ron De oerzee.

lena Ik denk dat de oerzee het allereerste was.

Machtig en woest.

In haar zat alles verborgen.

En uit die oerzee verrees het land.

ron Hoe dan.

lena ...

Een godin denk ik.

Een luchtgeest.

sjon *ziet de naam op een verhuisdoos staan*

...Ilmatar...

ron Il wat?

sjon Ilmatar.

lena Heet ik zo?

Ilmatar?

sjon Ja.

lena Eeuwen en eeuwen trok zij

door het onmetelijk luchtruim.

Tot zij moe was geworden

van al dat onmetelijke rondtrekken.

Zij daalde af naar de wateren van de oerzee

om wat uit te rusten.

Maar toen kwam er een boosaardige windstoot uit het oosten

en die wierp haar in de golven.

En daar kwam ze niet meer uit

wat zij ook deed.

Zevenhonderd jaar bleef zij in die oerzee,
gegeseld door de wind,
heen en weer geworpen door de golven.

‘Arme arme ik,
wat treurig om in je eentje rond te drijven
in deze bitterkoude oerzee,
Heer der hemelen, help mij.’

sjon Daar komt een vogel aangevlogen.

Het is geen raaf.
en ook geen mus.
Het is een eend.

ron Waar komt die eend vandaan?

sjon Sst.

ron Ik mag toch wel een vraag stellen?

lena Even stil zijn Ron.

sjon De eend zoekt een plek
om een nest te bouwen.

Ze heeft hoge nood, want het ei moet eruit,
maar op de hele zee
is geen enkel vast punt te vinden.

Ron jij.

ron Wat.

sjon ‘Arme arme ik,
waar moet ik mijn eieren leggen?

ron ‘Arme arme ik,
waar moet ik mijn eieren leggen?

sjon 'Op de wind soms?

Op de woeste golven?'

ron 'Op de wind soms?

Op de woeste golven?'

sjon 'Help mij, ik hou het niet langer.'

lena Ilmatar hoort de eend

en steekt haar knie boven het water uit.

sjon Wat heb jij een mooie knie.

De eend ziet die hele mooie knie

boven het water uitsteken en landt.

Snel maakt zij een nest

en legt een ei.

Toe maar Ron.

ron Wat ?

sjon Een ei leggen.

ron Een ei leggen?

sjon Ja een gouden ei.

ron Ik ben toch geen...

sjon Alsof je heel lang je drol hebt opgehouden.

ron Ah.

Ron poept een ei.

sjon De eend begint te broeden,

maar de hitte van het broeden wordt zo groot

dat het de knie van Ilmatar verschroeit.

Ilmatar schudt haar knie en het ei rolt in zee.

Krak.

Het ei breekt in honderd stukken.
ron Kwaakkwaakkwaak.
sion Maar alles loopt gelukkig goed af.
Uit de onderste helft van het ei ontstaat de aarde, uit de bovenste
helft ontstaat de hemel.
Een stukje dooier wordt de zon.
Een stukje eiwit wordt de maan.
En het gespikkelde mengsel
van eiwit en eigeel worden sterren.
lena Nu klopt het.
Dit is wat ik nog miste.

5 strijd tegen de chaos

ron Ik vind het leuk bedacht allemaal Sjon,
maar waar komt die zee vandaan?

lena Die was er al.

ron Dat kun je ook van de aarde zeggen.

Ik zie niet in waarom de zee er eerder moet zijn.

lena Omdat het zo is.

ron Waarom niet omgekeerd?

lena Dat weet ik niet,
maar de zee was gewoon eerder.

ron Hoe weet je dat?

Was je er soms bij?

lena Nee, maar ik weet het gewoon.

ron Maar hoe dan?

Wat is je bewijs?

lena Ik vind dit niet leuk.

Als hij zo doorgaat,
dan kruip ik weer in mijn kist.

sjon Misschien heeft ze wel een beetje gelijk Ron.

ron Hoezo?

sjon Het kan toch best
dat de zee er een beetje eerder was.

Niet veel, maar wel een ietsiepietsie.

ron O.

Nou dan zal het wel zo zijn,
als twee grote geleerden als jullie dat zeggen...

Maar als die oerzee de eerste was,
dan gaat ze dat natuurlijk niet goed vinden.

sjon Wat niet.

ron Dat die Ilmatar met haar lelijke knieën
zomaar land maakt in haar zee.

Die oerzee is een machtig wezen, vergis je niet.

Het is de Chaos,

een bende,

een klerezooi van tegenstellingen,
van dingen die elkaar dwars zitten.

Dag en nacht is er strijd,

tussen koud en warm,

tussen droog en vochtig,

tussen hard en zacht...

Dus die chaos wordt woedend.

Die chaos trekt ten oorlog...

lena Tegen wie?

ron Tegen Ilmatar natuurlijk.

lena Wil je vechten?

ron Reken maar.

sjon Maar er zijn ook andere goden,

jonge goden,

die genoeg hebben van die vervelende chaos
en zij gaan Ilmatar beschermen.
ron Oja? Wie dan?
sjon De God van de Donder!
En de God van de Tornado!
lena En de Godin van de Lava.
sjon En de God van de Nare Ongelukken.
lena En de God van de Lawines.
sjon Samen trekken zij op tegen de God
van de Klerezooi.
ron Maar de God van de Chaos
is vastbesloten al die jonge goden uit te roeien.
Hij roept een leger op van...
monsterlijke slangen met giftanden
en woeste draken die hij bekleedt
met angstaanjagendheden.
sjon Toen kreeg de God van de donder
een machtig wapen.
Het wapen van de vier winden.
een stofzuiger
En een groot net.
visnet
ron Wacht... even wachten.
neemt mobiel op
Hallo Karin...
We zitten even in een soort overmachts-situatie.

We hebben de handtekening niet.

Nee, niemand te vinden.

Jaja, dat begrijp ik,
maar het is hier een chaos...

Ja, de volgende klant...

Juist, we doen er alles aan.

Niet schreeuwen, Karin.

We komen eraan.

Maar het is een heksenketel op de weg.

Alles zit elkaar dwars.

hangt op

ron Kom maar op!

Addergebroed!

sjon Hier pak aan, jij!

ron Vuile verrader!

*Ron dreigt te winnen, maar dan werpt Lena
zich in de strijd.*

sjon Hou hem vast, Ilmatar!

Ga op hem zitten!

ron Hé!

Ben je nou helemaal gek!

sjon Doe je mond open!

En ik pakte de winden en ik blies de winden in zijn grote gore muil.

ron Aahh!

sjon Tot zijn buik opzwol en openbarstte.

ron Aaahh...

Aaah...

lena Je moet ophouden Sjon.

Je moet ophouden.

sjon Geef hij zich over?

Geef je je over?

ron Aah...

sjon Ik heb gewonnen!

De Chaos is bedwongen!

Game over!

Ik ben de koning van de kosmos!

Waar is mijn kroon?

Hé Ron...

Wat is er Ron?

lena Je hebt hem pijn gedaan.

sjon Heb je pijn?

ron Ga weg.

sjon Sorry Ron.

Ik had niet door dat...

ron Sodemieter op.

sjon Ik wist niet dat je pijn had.

ron Het gaat niet om de pijn, man.

sjon Waar gaat het dan om?

ron Ik heb er genoeg van.

sjon Waarvan?

ron Van alles.

Ik loop maar te sjouwen dag in dag uit.

Karin die loopt te kankeren.

Jij met je rare buien.

Ik heb mijn handen vol aan jou.

Opletten of je je pilletjes hebt geslikt.

Je kalmeren als dat nodig is.

En dan mag ik ook nog een keer het heelal op mijn schouders nemen.

sjon Sorry Ron,

ik had het even niet door.

Ik had niet door dat jij er doorheen zat.

Zal ik een glaasje water halen?

lena Doe dat maar Sjon.

Sjon af

ron Ik word oud.

En moe.

lena Misschien moet je Sjon

wat meer laten tillen.

Dan til jij wat minder.

ron Nee, tillen gaat nog goed,

omdat ik de juiste techniek heb.

Maar het duurt niet zo lang meer

en dan moet ik met pensioen.

En hoe moet het dan met Sjon?

Sjon heeft weinig inzicht.

Karin gaat hem ontslaan, als ik er niet meer ben.

Karin dreigt nu al.

‘Als jij niet dubbel zo hard werkt,
als jij niet zorgt dat alles perfect in orde is,
dan kan ik Sjon niet handhaven.’

lena Sjon redt zich wel.

ron Wat is dat toch allemaal.

Op een dag word je geboren
en op een dag ga je weer dood.

En daar tussenin heb je dan
heel veel dozen verplaatst.

lena Maar dat is heel belangrijk!

Want dan kunnen mensen verhuizen.

Alle mensen die een nieuw begin willen.

ron Ik zou ook wel een nieuw begin willen.

6 de planten

Sjon terug met een thermoskan

sjon Nog beter dan water, een kopje koffie.

Wil jij ook?

lena Ja.

sjon En ik heb ook nog wat gevulde koeken.

Ze drinken een kopje koffie en eten een koekje.

sjon Nog steeds niemand gezien.

Nog maar even wachten dan, hè.

Zo vind ik dat wachten niet zo erg.

Wat jij Ron.

Gaat het weer een beetje?

ron Jawel.

sjon Mooi.

Vind je het niet ongeloofelijk?

ron Wat.

sjon Dat wij dit allemaal weten.

Die hele schepping, hoe alles begon.

ron Tja.

lena Ik denk...

Wij zijn toch gemaakt van atomen...

sjon Dat heb ik ook wel eens gehoord.

Wat zijn dat?

ron Weet je dat niet?

sjon Natuurlijk weet ik dat wel,
maar voor de kinderen.

ron Die kinderen krijgen dat op school
of hun vaders vertellen dat.

sjon Dat weet je niet.

Mijn vader heeft dat nooit verteld.

ron Nee jouw vader niet nee.

sjon Misschien andere vaders ook niet.

En als je vader het niet vertelt,
dan weet je het niet.

ron Dus je geeft het toe.

Je geeft toe dat je het niet weet.

sjon Ja, ik geef het toe.

Ik weet het niet, ik weet het niet,
ik weet het niet.

ron Dat maakt niet uit Sjon

Het is goed dat je dat toegeeft.

sjon Wil jij het dan nu uitleggen?

Wat zijn atomen?

ron Ja...

lets...

Misschien kun jij het even doen.

lena Ik?

ron Dan kan ik even m'n koffie drinken.

Ik moet nog even bijkomen.

lena Atomen zijn piep-piepkleine bolletjes,
nog kleiner dan een zandkorrel.

ron Precies.

lena Onzichtbaar.

En alles is daarvan gemaakt.

Jij ook, jij bestaat uit atomen.

ron Zo is dat.

lena Maar die atomen zelf zijn heel oud.

De meesten zijn bijna net zo oud
als het heelal,
die hebben dus alles meegemaakt.

ron Is dat zo?

lena Ja.

ron Ik kan me daar niets van herinneren.

lena Ik wel.

Als ik heel erg mijn best doe...
dan zie ik dingen.

sjon Ik ook.

Jij niet?

ron Misschien toch wel...

Nu je het zegt...

lena En wat zie je dan?

ron Wat zie jij?

lena De chaos is overwonnen.

Nu is er de aarde, dat is de Grote Moeder.

En de hemel, dat is de Grote Vader.

En ze kijken elkaar aan.

Ze kijkt Ron aan.

lena Stil is het.

ron Ja.

lena Geen beweging.

ron Nee.

lena De aarde is nog naakt.

Ik ben helemaal naakt.

ron O...

lena Maar je mag gewoon kijken hoor.

ron Moet je niet iets aan?

lena Ja, maar wat.

ron ...

Op een dag heb ik een droom

en middenin die droom zie ik...

een schitterende nevel.

In de sluiers van die nevel

trillen mossen en zwammen

en klinkt het geruis van varens

en het gefluister van bladeren...

Ik kan de nevel vangen

met het scherp van mijn adem.

Ik haal hem uit mijn droom,

vermeng hem met speeksel

en bevrucht de aarde.

sjon Met spuug?

lena De volgende dag voel ik iets kietelen
in mijn binnenste.

Ik kan niet zien wat er aan de hand is,
maar ik heb een helper,
de Zwarte Hactcin.

sjon De zwarte wat?

lena De Zwarte Hactcin.

Sjon wordt Zwarte Hactcin.

Die weet alles van planten en bomen.

‘Zwarte Hactcin,
kun jij in de onderwereld gaan kijken.’

sjon Dat zal ik doen, Grote Moeder.

Sjon gaat naar de onderwereld. Mysterie.

sjon Het is hier als in een droom.

Alles is heilig.

Wat zijn dat voor gestalten?

ron/wilg Goedendag,

wij zijn de eerste bomen en planten.

Ik ben de eerste wilg.

sjon Dag wilg.

ron We durven niet zo goed naar buiten.

We willen weten of de aarde klaar is
voor onze komst.

sjon Jazeker wilg, de aarde is klaar.

Kom maar mee.

lena Een stoet van bomen,
planten en bloemen
vertrekt uit de onderwereld
en betreedt de aarde
door de deur van verrijzenis.

Van West naar Oost trekken zij,
langs de randen van de wereld:

geboren wordt de linde
geboren wordt de populier
geboren wordt de beuk
de rode en de groene
geboren wordt de eik
geboren wordt de denneboom
de els en de kornoelje
de aak, de es, de iep, de vlier
de klimop, de wingerd, de egelantier.

sjon Wilg, hier is een beek,
dat is een goede plek voor u.

ron Dankuwel Zwarte Hactcin.

sjon Uw stam is grijs,
maar uw blaadjes zijn groen.

Dat is omdat u jong en oud tegelijk bent.

lena Zo zoeken alle bomen, planten en bloemen een plek die hen
past.

Tot de naakte aarde bekleed is
met de prachtigste kleuren.

Grote Vader en Grote Moeder kijken elkaar aan
met lichtjes in hun ogen.

Lena kijkt nu Sjon aan.

7 de dieren

ron Ik was toch de Grote Vader.

lena Jij bent nu wilg.

ron O, dus ik mag hier verder blijven staan.

Maar Sjon was toch Zwarte Hactcin?

sjon Ik doe deze rol er even bij.

ron Dat kan ook met de wilg.

Ik kan ook best een dubbelrol aan.

lena Nee dat kan niet,

én wilg én Grote Vader.

Dat slaat echt nergens op.

Lena en Sjon kijken elkaar weer aan.

ron Hoezo niet?

Hallo?

Is het nu klaar ofzo?

sjon Ssst.

ron Ik wil niet flauw zijn maar ik mis nog wat.

Het is nogal stil onder het gebladerte.

Niets beweegt als je begrijpt wat ik bedoel.

Geen hup hup...

Geen trippel trappel...

Geen fieuw fieuw...

Ik heb het over dieren.

Er zijn nog geen dieren.

sjon Op een dag krijgt Grote Vader
die een dubbelrol speelt
een enorme droom.

...

lena Wat ziet de Grote Vader?

sjon Ik zie niks Grote Moeder...

lena Wat?

sjon Helemaal niks.

lena Kom op, Grote Vader!

sjon Ik krijg geen beeld...

lena Misschien heeft Zwarte Hactcin
toch wat hulp nodig.

Wilg?

ron O, moet ik nou ineens komen helpen?

Dat spijt me dan, maar dat gaat niet,
als wilg zijnde.

Ik ben net een beetje aan het wortel schieten.

lena Weet je wat jij mag zijn?

De Witte Hactcin.

ron De Witte Hactcin.

Wat kan die?

lena Die kan dingen levend maken,
net als de Zwarte Hactcin.

sjon Wat is jouw lievelingsdier Ron?

Misschien kunnen we jouw lievelingsdier tevoorschijn toveren.
ron Mijn lievelingsdier...
sjon Wil jij die niet bij je hebben?
Ron komt nu toch in beweging en wordt de Witte Hactcin.
ron Wat moet ik doen Grote Moeder?
lena Noem mij maar Gucumatz,
dan bent u de Witte Hactcin.
ron Dat is goed Gucumatz.
Wat moet ik doen?
sjon Ik heb in enen het gevoel
dat we moeten zingen.
Met een vreemd soort gezang.
ron Zingen?
sjon We zingen de dieren tot leven.
ron Mij niet gezien,
ik spring nog liever van een toren.
sjon Maar je lievelingsdier.
Ron en Sjon neurieën en brommen geluiden.
Ze krijgen antwoord, horen dierengeluiden.
Ron haalt een ekster tevoorschijn.
ron Dag leuk rovertje.
Dag grappig beestje.
In de bomen zul jij leven
Van tak tot tak zal jij springen.
Je hebt twee poten, twee vleugels
en een lange staart

En ik noem je ekster.

ekster/ron Ik ben Ekster!

Wat moet ik eten?

ron Eieren die je rooft uit andermans nest.

ekster Hoera!

Sjon tovert een giraf tevoorschijn.

sjon Met je lange nekkie kun je overal bij

en van alle blaadjes kun je eten.

Je hebt ook lange poten

om leeuwen mee dood te schoppen.

En je heet... Sjonnek

ron Dat beest heet een giraf Sjon.

sjon Ik noem hem Sjonnek.

‘Hoera ik ben Sjonnek!’

Ron vindt een hert.

ron Op lage plaatsen zal jij slapen

bij rivieren en ravijnen.

In het struikgewas zul je staan.

In het woud zul jij je voortplanten.

Je hebt vier benen en ik noem je hert.

Sjon vindt een muis.

sjon Jij bent een klein diertje

met een spits neusje.

Je bent grijs en eet graankorreltjes en kaas.

En ik noem je Grijs Piepsjon.

ron Dat heet een muis.

sjon Ik noem hem Grijze Piepsjon.

Hoera ik heet Grijze Piepsjon.

Sjon vindt een fantasiedier.

En jij bent...

Met vlekjes op je lichaam.

En strepen op je poten.

En vleugels en een gewei.

En vlijmscherpe tanden.

Jij bent alles en je kan alles.

En je heet Sjonnita.

ron Die bestaat niet.

sjon Jawel, ik heb hem net gemaakt.

Vlieg maar Sjonnita.

Vlieg maar.

ron Fantasiedieren mag niet, toch Gucumatz?

We doen toch alleen echte dieren?

sjon Dit is een echt dier.

‘Wat moet ik eten wat moet ik eten,

Zwarte Hactcin?

‘Ik geef jou Sjonnita, als maaltijd...

de ekster!’

ron Nee, niet de ekster!

sjon Oh, niet de ekster...

Of toch de ekster!

ron NIET DE EKSTER!

lena En Sjonnita liet de ekster met rust.

Rust Sjonita!

Rust!

Daar komen de andere dieren.

Zij betreden de aarde

door de deur van verrijzenis.

Geboren wordt de emoe.

Geboren wordt de beer.

Geboren wordt de miereneter.

Geboren wordt de vleermuis.

Geboren wordt de slang.

Geboren wordt de olifant.

Geboren wordt de rups.

De ouder, eruit komt het kind.

ron Een vlinder, en gaat vliegen.

lena Geboren wordt het ei, de ouder,
eruit komt het kind.

ron Een vogel, en gaat vliegen.

lena Ik wil nu wel eens horen
hoe de dieren klinken.

Laat ze spreken.

dierengeluiden

Wat is dit?

Spreek!

Prijs mij!

Vereer mij, de grote Gucumatz!

Ik heb jullie gemaakt!

ron Jij?

lena Wees dankbaar!

Ze zeggen niets.

Ze sissen, krijsen en kakelen.

ron Omdat het dieren zijn.

sjon Behalve de Sjonita.

De Sjonita roept:

Sjoewalla! Sjoewalla!

lena Maar ik kan ze niet verstaan.

Dat is niet goed.

8 het ophogen van de hemel

ron Waarom moeten de dieren dankbaar zijn?

lena Omdat ze mogen leven.

sjon De Sjonnek is helemaal niet blij.

lena Onee?

sjon Nee.

En de Sjonnita ook niet.

De hemel is veel te laag.

ron Dat is waar.

De Emoe strompelt met zijn nek

bijna tegen de grond.

De Kangoeroe kan niet springen

en de vogels kunnen niet vliegen.

Alleen de slangen zijn gelukkig.

lena Wees blij dat jullie bestaan.

ron Blij?

We kunnen alleen maar kruipen door de modder.

Hopen dat we wat bessen vinden.

We kunnen nergens bij,

we hebben honger.

sjon En we hebben pijn in onze nekkies.

Wat moeten we doen?

ron Misschien moeten we maar eens
een vergadering beleggen.

sjon Ja, we houden een vergadering.

Laat alle dieren bij elkaar komen.

Wat moeten we doen?

Wie kan ons helpen?

Wie heeft een idee?

ron Daar komt de ekster.

De ekster is intelligenter dan alle anderen:

‘Beste aanwezigen, beste gevederde vrienden,

Ik heb het probleem van alle kanten bekeken.

Ik stel voor de lucht een stukje op te tillen.

Als wij nu allemaal stokken gaan zoeken,

dan kunnen we die gebruiken

om de lucht omhoog te duwen

en dan kunnen we met de lucht mee

omhoog vliegen

en een hoop ruimte voor iedereen maken.’

sjon Johoo Johoo.

Applausje voor de ekster.

ron Dieren, aan het werk!

Effe de mouwen opstropen.

De dieren zoeken stokken. De ekster voorop.

Ze beginnen met de stokken
tegen de lucht aan te duwen.
sion Pas op de rug.
Kracht zetten vanuit de knieën.
ron Effe tegelijk jongens.
Zo is het trekken aan een dood paard.
Ik tel: een, twee, drie.
Op de drie, wat zeg ik nou.
Nog een keer.
Een, twee, drie.
Ja, mooi.
En een, twee, drie.
Kijk, het werkt!
De lucht beweegt!
sion Hoe is het mogelijk.
ron Nog een zetje.
Een, twee, drie.
sion Steeds hoger en hoger.
Nu kunnen we tenminste rondlopen.
kangoeroe En ik kan trotse sprongen maken.
giraf En ik kan mijn nekkie uitrekken.
vogel En wij kunnen vliegen.
ron en sion Hoera! Hoera!

9 pogingen tot een mens

lena Genoeg gespeeld,
nu wil ik dat jullie voor mij klappen.
Vereer mij.
Toon je dankbaarheid.

sjon Dit hebben wij zelf opgelost.
Dit heeft u niet gedaan.

lena Maar ik heb het goed gevonden.
Ik had ook kunnen zeggen:
die hemel blijft waar hij is
die gaat geen centimeter omhoog.
Knielen jullie.

sjon Wat?

lena Knielen!
Alle dieren op hun knieën.
Nu.

sjon Maar waarom.

lena Jij durft mij te vragen waarom.
Ik die het land heb gescheiden van het water,
ik die het donker licht heb gemaakt.

ron Nou...

lena Oppassen jij.

Eén vingerknip

en jullie verschrompelen tot dorre blaadjes.

Eén ademtocht

en jullie verschroeien als stro in het vuur.

sjon Ik vind...

ron Sjon misschien beter om haar zin te doen.

Ze gaat je vernietigen.

Kom.

lena Te laat.

Weg jullie!

Naar de bergkloven en de bossen!

We gaan andere wezens scheppen

en jullie zullen vlees zijn

en opgegeten worden.

Door hen.

Nieuwe schepsels zullen we maken,

schepsels met handen en voeten.

ron Excuseert u mij Grote Gucumatz,

moeten we dat wel doen?

lena Wat?

ron De dieren wegsturen en mensen maken.

We kunnen ook zonder mensen.

lena Ik wil mensen.

Ik verdien het om vereerd te worden.

Of ben jij dat niet met mij eens?

ron Jazeker, grote Gucumatz.

sjon Maar de Sjonnita is voor niemand bang.

Sjoewalla, sjoewalla.

lena Sjonnita, zwijg!

ron Luister naar Gucumatz!

Anders zal zij je verdelgen.

sjon Ik doe het niet,

ik doe het niet.

ron Jij doet het wel.

Zit.

Sjon kijk mij aan.

Heb jij je pilletjes wel geslikt?

Sjon!

Sjon gaat zitten. En mokt.

lena Laten we wezens scheppen

die gehoorzaam zijn.

En ons toejuichen en vereren.

Laten we mensen scheppen uit leem.

Aan het werk Witte Hactcin.

Lena en Ron kleien een mens.

lena Laten we hen onderzoeken met water.

Water wordt over hen heen gegooid.

lena Wat vindt de Witte Hactcin

van deze nieuwe wezens?

ron Ze zijn te slap en te week.

Ze zakken door hun knieën.

En ze hebben geen verstand.

lena Weg ermee.

Veel te slap.

Weg.

We gaan over op hout.

Met hout zal het lukken.

Lopen zullen de wezens van hout
op het aangezicht der aarde.

Ze maken mensen van hout.

lena En?

Wat vindt de Witte Hactcin
van de wezens van hout?

ron Ze zijn te stram,
er zit geen leven in hen,
geen vocht.

Hun wangen zijn te droog,
hun vel is te hard.

lena En hun gezicht is star en onbewegelijk.
Ze hebben geen ziel.

sjon De houten mensen zijn niet aardig.
Kijk, ze slaan de dieren.

lena Dit is meer een poging tot een mens.
Niet meer dan een schamele poging.
Weg met deze poppen van hout!
Heer Uil, pik hun ogen uit.
Grote Vleermuis, ruk hun hoofden eraf.

sjon En daar kwam Sjonnita
en maakte ze kapot.

ron Ook de kleine dieren gingen meedoen
en sloegen hen met stokken en stenen
in het gezicht.

lena En ook de gebruiksvoorwerpen
mogen helpen.

Ik ben een stamper.

Iedere dag was het van holi-holi huki-huki,
recht op ons gezicht.

Nu zul je onze kracht leren kennen.

Holi holi huki huki.

ron Ik ben een pan,
altijd moest ik op het vuur staan.

Nu zal ik je leren.

Schroei schroei, fik fik.

sjon Ik ben een steen.

En ik ben ook heel erg kwaad.

ron Sommigen wisten te ontkomen.

Zij vluchtten in de bomen
en hun nakomelingen werden apen.

Daarom lijkt de aap op de mens,

als herinnering aan mensen

die niets anders waren

dan poppen van hout.

lena Wat nu Witte Hactcin?

ron Ik weet het niet Gucumatz.

lena Ik ook niet.

sjon Alle wezens begonnen met elkaar
te overleggen.

Gucumatz, de Zwarte Hactcin

en de Witte Hactcin,

De raaf en de mus,

de ekster en Sjonnita...

Maar ze kwamen er niet uit.

ron Die nacht droomt de Grote Vader.

In wolken tabaksrook

droom ik van een mens.

lena Die nacht droom ik ook.

Ik droom van de Grote Vader.

ron Wie ben jij?

lena Ik ben de eerste mens.

ron Maar je bestaat nog niet.

lena Toch droom ik.

ron Ik droom jou.

lena En ik droom jou.

sjon Ik heb ook een droom.

lena Ik wil leven.

Laat mij geboren worden.

Ik ben gek van verlangen.

ron Grote Vader voelt zich gelukkig en huiverig,
door de twijfel en het mysterie.

sjon De volgende ochtend
als de Grote Vader wakker is,
verschijnen alle dieren voor hem.
Ze brengen gaves, om hem te helpen,
zodat hij aan het werk kan gaan.

ron *tegen de dieren* Jullie moeten
een eindje op afstand blijven,
ik wil niet dat jullie zien wat ik maak.
Met stuifmeel maak ik een omtrek,
de aderen maak ik van turquoise,
het bloed van rode oker,
de huid van koraal,
de botten van witte rots,
de vingernagels van opalen,
de pupillen van git,
het oogwit van een zeeoor,
het merg in de botten van witte klei
en de tanden van wit opaal.
Van een donkere wolk maak ik de haren
en die donkere wolk wordt wit als je oud wordt.
Nu blaas ik wind in het lichaam.

10 menswording

Lena is de mens.

ron Sta.

Hij staat.

ron Loop.

Spreek.

Spreek.

wijst aan

Hemel.

Aarde

Zie je het niet?

Hoor je het niet?

Wat vind je van je bestaan?

Kijk dan.

Probeer dan te zien.

lena Geschapen ben ik.

Ik spreek, ik denk, ik loop.

En wat groot is of klein

aan de koepel van de hemel

of op de vlaktes van de aarde,

zie ik in een oogwenk.

Ook kijk ik naar binnen...

Ik zie daar iets
dat vóór Hemel en Aarde geboren werd.

rustig en stil

Het staat op zichzelf en verandert niet.

ron Neem mij niet kwalijk beste mens,
maar ik begrijp niet zo goed wat u bedoelt.

Kunt u zich wat duidelijker uitdrukken?

lena Er bestaat iets dat alles schept,
maar dat zelf niet is geschapen.

Het verandert alles

maar zelf verandert het niet.

ron Begrijp jij het?

sjon Een beetje.

lena Dat wat eenmaal aan het veranderen is,
houdt nooit meer op met veranderen.

Alles wat wij zien verandert.

ron Het lijkt erop dat zij net zo wijs is als wij,
haar scheppers.

sjon Misschien wel wijzer.

ron Dit lijkt mij niet juist.

sjon Mij ook niet.

ron Laten we een sluier werpen over haar ogen.

Zodat ze troebel worden

en alleen nog zien wat dichtbij is.

Ze blazen stoom of rook in haar ogen.

sjon Nu kan ze ons niet meer zien.

lena Ik ben

maar wat ben ik

wie ben ik...

ron Zo, dat is beter.

lena Ik ben bang

omdat ik helemaal alleen ben.

Nee ik ben niet bang.

Maar ik ben wel ongelukkig.

Hallo?

Hallo?

Is daar iemand?

Ze ontdekt haar schaduw.

Hé...

Wie ben jij?

Kun je praten?

Je kunt wel bewegen,

je loopt als ik loop...

je wuift als ik wuif...

Kon ik maar met iemand praten...

Mooi is het hier, hè.

Ron wekt de schaduw tot leven. Het is Sjon.

sjon Heel mooi.

lena Schaduw, je praat.

sjon Ja.

lena Ik zal je levende schaduw noemen.

Toen ik alleen was, vond ik er niet veel aan,

maar nu vind ik het een hele mooie wereld.
sjon Ik ook.
Ik zat aan jouw voeten vast.
Ik zag niet veel.
lena Vond je het erg om aan mij vast te zitten.
sjon Nee, maar ik vind dit beter.
lena Je kunt lachen.
sjon Ja.
lena Kun je rennen?
sjon Ja.
Mag ik jouw haren voelen?
lena Ja.
sjon Ze ruiken naar... wind en...
lena Wat.
Ron maakt zich kenbaar.
ron Goedendag.
Weten jullie wie ik ben?
lena Nee.
ron Jij ook niet?
sjon Geen flauw idee.
ron Noem mij dan maar oude man.
sjon Dag oude man.
lena Hoe oud bent u dan?
ron Dat weet ik eigenlijk niet.
lena En hoe oud zijn wij?
ron Heel jong.

lena Hoe oud gaan wij eigenlijk worden?

Zullen wij altijd blijven leven?

ron Daar heb ik nog niet zo over nagedacht.

haalt een glazen bak water

ron Hier heb je stukje hout.

Gooi maar in het water.

Als het blijft drijven,

zullen de mensen voor altijd blijven leven.

Maar als het zinkt

zal er een einde aan hun leven komen.

Sjon heeft het stukje hout en loopt naar het water, Lena houdt hem tegen.

lena Nee.

Ik gooi deze steen in het water.

Als hij blijft drijven zullen we eeuwig leven.

Als hij zinkt zullen wij sterven

zodat wij altijd verdriet

over elkaar zullen hebben.

Lena gooit de steen in de bak water.

lena Zo.

sjon Wat doe je nou?

lena Ik gooi een steen in het water.

sjon Ik begrijp dit niet.

lena Ik heb gekozen wat mij het beste leek.

sjon Maar wie wil er sterven?!

Wie wil er nou dood?!

lena Ik vind het niet zo erg.

sjon Onee?

*Sjon ziet een slang, pakt de slang
en houdt die bij Lena.*

sjon Hier.

lena Auw.

sjon Zo!

lena Wat doe je nou?

sjon Je vond het toch niet erg.

lena Ahh...

Lena sterft.

sjon O...

Ben je nou dood?

Ouwe man!

Ik bedoelde het niet zo.

Het was een vergissing.

Zij wist even niet wat ze zei.

Ze wist niet dat die steen ging zinken.

ron Dat weet toch iedereen.

sjon Maar zij niet.

Astublieft ouwe man.

Dit verpest toch alles.

Als het zo moet eindigen,

maak mij dan ook maar dood!

ron Ik dacht dat je eeuwig wou leven.

sjon Sodemieter op!

Met je stomme praatjes!

Weg!

11 zondvloed

Lena staat weer op en voegt zich bij Ron.

lena Sjon ik ben er weer.

ron Hé Sjon, ze is er weer.

Wil je wat drinken?

Sjon.

Misschien was dit wat te heftig voor hem.

Hij heeft een moeilijk begin gehad,

in zijn eigen leven.

lena Daar ben ik alweer Sjon.

Ik was maar even dood.

sjon Stik toch.

lena Dood is maar een woord.

Je wordt gewoon wat anders.

sjon Voer voor de wormen.

lena Wormen moeten ook eten.

Wil je iets drinken, een bakje koffie?

Zij reikt hem een kopje aan, Sjon slaat dat uit haar handen. En gooit nog wat dingen omver.

ron Nou moet je ophouden!

Ophouden jij!

Soms denk ik dat Karin gewoon gelijk heeft.

Dat is toch geen doen met jou!

Als ik er niet was geweest,
dan had ze je allang ontslagen.

Allang.

Zo, nou weet je dat ook.

sjon Wat heeft ze dan gezegd?

ron Dat jij niet functioneert.

Dat jij je werk niet aan kunt.

En daarom moet ik extra mijn best doen.

sjon Heeft zij dat gezegd?

ron Ja.

sjon Dat heeft zij ook tegen mij gezegd.

ron Wat.

sjon Datzelfde.

Dat jij niet functioneert.

Dat die ouwe Ron niet veel meer kan tillen.

En dat ze je eigenlijk wil ontslaan.

En dan zeg ik: 'Nee Karin dat kun je niet doen,
een man op die leeftijd.'

En dan zegt zij:

'Ja dan moet jij dubbel zo hard werken,
want hij is echt te langzaam.'

ron Heeft ze dat gezegd?

sjon Ja.

ron Nietwaar.

sjon Welwaar.

ron Ik ben niet langzaam.

En ik ben ook niet oud.

sjon Het maakt niet uit Ron.

ron Nu word ik echt hels.

sjon Ik ook Ron.

Ik ook.

ron Nu heeft ze aan mij een hele kwaaië.

sjon Wat gaan we doen?

ron Ik weet het niet.

sjon Ik ook niet.

ron Heb jij een idee?

lena Misschien moeten we eerst

het verhaal afmaken.

ron Het verhaal.

lena Ja.

ron Nee, het is nu klaar met de pret.

lena In het verhaal ook.

In het verhaal is het ook 'klaar met de pret'.

Want eerst komen er steeds meer mensen...

Geboren worden de mensen met blond haar.

Geboren worden de mensen met donker haar.

Geboren worden de breedgeschouderden.

Geboren worden de grote eters.

Geboren worden de liedzangers.

Geboren worden de huisvaders.

Geboren worden de vechtersbazen.

Geboren worden de feestvierders.
En die mensen verspreiden zich overal.
En ze bouwen huizen en steden
en fabrieken en machines
en fietsen en auto's
en verhuisauto's.
En daar komt Ron
en daar komt Sjon.

ron En Ron is een puike vent en Sjon ook.

Maar Sjon
heeft een hele moeilijke geboorte gehad,
maar dat maakt niet uit,
want Sjon is een puike vent.

En dan begint Ron een bedrijfje
en Sjon wordt zijn hulp,
en dat gaat geweldig,
maar dan maken ze een fout,
want een vrouw dringt zich op.

sjon Daar komt zij,
met haar schele ogen en haar lelijke stem.

ron Zij knijpt haar hamster.

En zij slaat haar oude moeder.

sjon En alle dieren worden bang
en vluchten voor haar weg.

ron Zij brengt haat en nijd
met haar lelijke praatjes.

Zij giet brandend zuur
in de oren van de mensen
zodat ze in de war raken.

sjon Die is beter dan die
en dat soort mensen deugt niet
en dat soort mensen ook niet.

ron En die man is meer waard dan die
en zij is de beste en daarom mag ze de baas zijn.

sjon Dit onmens is de aangetrouwde stiefnicht van Rons halfzus
en zij heet K a r i n.

ron Toen zagen de goden
dat de mensen gemeen waren geworden.

sjon Heel erg gemeen.

lena Omdat ze vergeten waren
dat ze niet alleen een kind zijn
van hun vader en moeder,
maar ook een kind
van de kosmos

dat sabbelt aan de borst van Moeder Aarde.

En Grote Moeder ging naar de goede mensen en zei: 'Ik ga Karin en
alle andere slechteriken verdrinken. Maar jullie niet.

Ik zal jullie naar een veilige plek brengen.'

ron Dat was een heel groot mierennest
onder de grond.

En alle goede mensen gingen een tijdje
bij de mieren wonen.

En de mieren deelden hun voedsel,
en werden heel erg mager.
Daarom hebben ze zo'n slanke taille.

lena En toen gingen de goden aan de gang.
Torenhoge golven stormden over het land.
Continentalen braken in stukken
en zonken onder de zee.
Stortregens denderden over de aarde.
Deze tsunami is voor jou Karin.
En hier heb je een oerknal recht op je snufferd.
Dat zal je leren.
Toen alle slechte mensen waren verdronken,
konden de goede mensen weer uit het mierennest komen.
Kom maar naar buiten.
Het water is weg.
Jullie mogen opnieuw beginnen.

sjon Ja...

ron Nou Sjon, ik weet het wel.
Ik weet wel wat wij gaan doen.

sjon Oja?

ron We gaan een nieuw verhuisbedrijf beginnen.
Een nieuw bedrijf zonder Karin.

sjon Kan dat?

ron Natuurlijk kan dat.

sjon Nooit meer Karin?

ron Nooit meer Karin.

sjon Wat een idee,
wat een wereldidee.

ron Ben je blij?

sjon Ja.

ron Ik ook.

Alleen even bellen.

Eens even kijken...

sjon Moet ik het doen?

ron Nee, laat mij maar even.

belt Dag Karin.

Ja, we weten dat we te laat zijn
en het gaat nog veel later worden ook...

Nee, niet het eind van de dag.

En ook niet morgen

en ook niet overmorgen...

Wij komen nooit meer.

Wij komen nooit meer terug.

We hebben genoeg van jou
omdat je niet aardig bent.

Dus we gaan bij je weg.

Voortaan mag je jezelf uitschelden,
in de spiegel.

Hier is Sjon.

Sjon wil ook nog wat zeggen.

sjon Dag Karin

met je schele ogen en je lelijke stem.

We hebben genoeg van je leugens.

We gaan een eigen bedrijfje beginnen.

Ron en Sjon Verhuizingen BV.

ron Vervoer over de weg van alles en niets!

sjon Maar dat begrijp je toch niet.

Daag!

hangt op

ron Zo.

Wij gaan er vandoor.

lena Ik ook.

ron We laten de troep gewoon liggen.

sjon De handtekening.

We moeten nog een handtekening.

ron Ben je gek.

Als Karin een handtekening wil

mag ze hem zelf komen halen.

Waar moet je heen?

lena Ik denk eigenlijk

dat ik verkeerd bezorgd ben.

Wat staat er op die kist?

sjon Nieuwe Rozenstraat.

Dat is niet hier.

ron Ik ken die straat wel.

lena Willen jullie me even brengen?

ron Natuurlijk.

lena Ik denk dat ze op me zitten te wachten.

sjon Als ze net zo lekker hebben zitten wachten als wij,
dan mogen ze niet klagen.

Kom, ga maar in je kist.

ron Dat mag eigenlijk niet, hè.

sjon Dat zijn de regels van Karin.

ron Dat is waar.

Hoe heet je eigenlijk?

lena Dat weet ik nog niet.

Ik hoop dat het een mooie naam wordt.

ron Dat denk ik wel.

sjon Ilmatar.

ron Of Gucumatz.

lena Lena vind ik ook goed.

Ze geeft ze allebei een kus.

lena Dag Sjon

Dag Ron.

sjon Dag Lena.

ron Dag meisje zonder naam.

sjon Hier.

Sjon geeft de Piepsjon of een ander aandenken.

ron Hier.

Ron geeft Ekster.

Ze kruipt in de kist.

De deksel gaat erop.

sjon Dat wordt dan ons eerste vrachtje.

ron Zullen we gaan?

Een briefje komt uit het plafond gevallen.

Sjon raapt het op.

sjon 'Dank jullie wel.'

tot de kinderen Daag.

ron Daag.

Het begin van alles ging bij De Toneelmakerij
in première op 28 februari 2015 in Jeugdtheater De Krakeling,
Amsterdam

Concept

Liesbeth Coltof en Rieks Swarte

Spel

sjon Tjebbo Gerritsma

ron Roel Adam

lena Laurien Riha

Regie

Liesbeth Coltof

Vormgeving

Rieks Swarte

www.toneelmakerij.nl

Tjeerd Bischoff studeerde in 1987 af aan de Amsterdamse Toneelschool. Hij startte als acteur, maar gaandeweg begon hij toneel te schrijven. De afgelopen jaren schreef hij voor Huis aan de Amstel, Toneelgroep Dorst, het Onafhankelijk Toneel, Bellevue, de Wetten van Kepler, Wederzijds, Tryater, het Rijksmuseum, de Toneelmakerij en voor Stichting Jan Vos

Toneelwerk

Het begin van alles - 2015
Mansholt - 2014
Down South - 2010
Spiritus - 2011
Winterkoorts - 2008
Drang - 2007
H.A.R.T. - 2006
Max, de held van Siddeburen - 2005
Kortsluiting - 2005
Mijn waardeloze slavin - 2004
Dorst - 2002
Happy Garden - 2000
Een vijand van niks - 1999

